

ГОРЧАКОВА НАДІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

8 березня 2026 року виповнилося 85 років від дня народження Надії Олександрівни Горчакової – доктора медичних наук, професора кафедри фармакології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки.

А професійний шлях Надії Олександрівни розпочався з навчання у Київському медичному інституті в 1958 році, участі в науковому студентському гуртку у 1960 р. і зростання в аспірантурі на кафедрі фармакології з 1964 р. Більше ніж півстоліття роботи на кафедрі фармакології та клінічної фармакології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця як асистент (із 1967 р.), доцент (із 1986 р.), професор (із 1990 р.).

У 1967 році Н. О. Горчакова захистила кандидатську дисертацію «Влияние сердечных гликозидов на суммарное содержание и фракционный состав белков миокарда при сердечной недостаточности» під керівництвом академіка О. І. Черкеса та проф. Н. М. Дмитрієвої, а в 1986 році – докторську дисертацію «Фармакологические аспекты комплексобразования кардиотропных средств с катионами биометаллов».

Рік 1987 став знаменним для Надії Олександрівни – вона отримала науковий ступінь доктора

медичних наук і звання лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки. Майже 65 років науково-дослідницької та 58 років педагогічної діяльності Надії Олександрівни пов'язані з одним місцем роботи – кафедрою фармакології та клінічної фармакології, яка була реформована у кафедру фармакології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Вона навчала і продовжує навчати фармакології сучасне покоління студентів, а це тисячі майбутніх лікарів, як учитель, науковий керівник, а також натхненник для плеяди фахівців із фармакології, у тому числі і на науково-практичних конференціях з міжнародною участю.

Н. О. Горчакова – автор (співавтор) понад 1000 наукових та навчально-методичних робіт, у тому числі 19 монографій, 34 патентів на винахід, 20 підручників, 26 навчальних посібників, сотень наукових статей, низки методичних рекомендацій з доклінічного вивчення потенційних лікарських засобів та 5 методичних рекомендацій, затверджених цикловою методичною комісією з теоретичних дисциплін. Основні напрями наукових досліджень: біохімічна та фізико-хімічна фармакологія, фармакологія метаболічних лікарських засобів, фітопрепаратів широкого спектра дії.

Таким чином, значний науковий доробок і основні праці відповідно за роками як для студентів, аспірантів, науковців, так і для практикуючих лікарів: «Серцеві глікозиди» (1982 р.), «Справочник по клинической фармакологии» (1986 р.), «Индивидуальная чувствительность организма до лекарств» (1991 р.), «Магний в медицине» (1992 р.), «Спирулина та здоров'я» (2000 р.), «Очерки фармакологических средств метаболической терапии» (2001 р.), «Медицина дитинства» (2001 р.), «Кардиопротекторы» (2005 р.), «Метаболитотропные препараты» (2007 р.), «Никотинамид» (2008 р.), «Спортивная фармакология и диетология» (2008 р.), «Магнийвімісні препарати: фармакологічні властивості, застосування» (2008 р.), «Метаболитные и метаболитотропные препараты в системе кардио- и органопротекции» (2009 р.).

Професор Н. О. Горчакова – член ВГО «Асоціація фармакологів України», протягом багатьох років була членом спеціалізованої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» за спеціальністю «Фармакологія», Національного медичного університету імені О. О. Богомольця за спеціальністю «Медична хімія», протягом 3 років –

експертом ВАК України. Надія Олександрівна була членом вченої ради фармацевтичного факультету, членом циклової методичної комісії з теоретичних дисциплін, членом апробаційних рад «Фармація», «Медикобіологічні дисципліни». Н. О. Горчакова – член редакційної колегії трьох профільних журналів, а з 2021 року – голова редакційної колегії науково-практичного фахового видання – журналу «Фітотерапія. Часопис». Професор Н. О. Горчакова – один з найдосвідченіших та найавторитетніших експертів Державного експертного центру МОЗ України, де вона працювала з 1991 до 2023 року.

Надія Олександрівна нагороджена орденом «За заслуги» III ступеня (2006 р.), нагрудним знаком «Знак пошани» (2018 р.), орденом та грамотою «Вчений 2019». Н. О. Горчакова – академік Міжнародної академії науки та освіти.

Поважний вік Надії Олександрівни – вік творчого, мудрого, наукового натхнення, задумів і науково-практичних планів – не стримує надзвичайну її працелюбність, вміння все встигати, цікавість до життя в усіх його проявах. Професор Н. О. Горча-

кова продовжує активно працювати – прочитавши низку лекцій (у тому числі англійською мовою студентам) і проводячи практичні заняття, бере участь у методичній роботі, оновленні методичних розробок до практичних занять, лекцій, учбових планів для студентів і викладачів. Захоплюємося Вашим професіоналізмом, ерудицією, непересічними людськими якостями!

Такі люди, як Ви, Надіє Олександрівно, роблять цей світ кращим, розумнішим і добрішим! Бажаємо здоров'я, щастя, радості, гарного настрою і творчого довголіття! Хай завжди будуть поруч Ваші близькі та друзі!

Бажаємо й надалі насиченого цікавими справами життя, натхнення, ідей у творчості, успіхів у всьому! Залишайтеся завжди молодою та життєрадісною! Не зупиняйтесь!

*ВГО «Асоціація фахівців
з народної і нетрадиційної медицини України»
Редколегія і редакційна Рада журналу
«Фітотерапія. Часопис»*